

voorjaar 2022

NIEUWSBRIEF

Landschapsbeheer Flevoland

Meebewegen met de bever

Landschapsbeheer Flevoland volgt al sinds 2000 de populatie ontwikkeling van de bevers in Flevoland. Waren er toen nog maar 9 vrijlevende dieren, nu zwemmen er zo'n 300 bevers rond in Flevoland.

In tegenstelling tot veel andere gebieden in Nederland leveren de bevers in Flevoland tot nu toe relatief weinig problemen op. Veel ervan is te verklaren uit de opbouw van ons landschap: ruime opzet van de watergangen, veel bossen langs de hoofdvaarten, weinig stromend water, ondiep water aan de voet van dijken in combinatie met het ontbreken van bomen daar en een vrij strikte scheiding tussen natuur en agrarisch gebied.

De populatie blijft groeien waardoor de concurrentie tussen de dieren toeneemt. Reden voor de bever om ook meer de marginale gebieden op te zoeken. Vestiging van bevers in de stad neemt de laatste 5 jaar dan ook toe en ook kleinere wateren worden meer benut (soms in combinatie met dammen). Tijd om dit nieuwe gebruik van het landschap mee te nemen in het ontwerp, beheer maar ook in ons denken over de natuur. Vooral dat laatste lijkt lastig voor veel mensen. Als je al jaren een tuintje grenzend aan het water hebt, moet je tegenwoordig rekening houden met de bever als bezoeker. Het vraagt wellicht een iets andere inrichting van de tuin zoals het omrasteren van de bomen aan de waterkant of om een boom die (toch) is omgeknaagd niet meer te vervangen. Gelukkig bewegen veel bewoners mee met deze nieuwe gasten, maar er zijn er ook die vasthouden aan het idee dat de bever niet thuishoort in de stad.

Landschapsbeheer vindt dat een gepasseerd station: beter kan er energie gestoken worden om manieren te vinden die de overlast minimaliseren en het genot van bevers in de leefomgeving optimaliseren. Voorlichting zal de komende jaren nodig zijn om grondeigenaren mee te laten bewegen met de komst van de bever in hun achtertuin.

Inheemse soorten in de schijnwerper

Veel mensen maken zich zorgen over de biodiversiteit, over de insectenstand, over het aantal vogels. Wat kunt u zelf doen in de tuin of op het erf? Plant eens een inheemse struik. En dan bij voorkeur een echt wilde struik waarvan het genetische materiaal ook uit Nederland komt. Dit heet autochtoon plantgoed. Deze struiken krijgen op het juiste tijdstip, wanneer de insecten er wat aan hebben, blaadjes en bloemen.

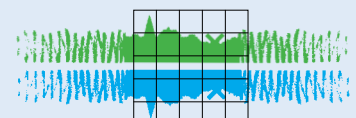
De komende nieuwsbrieven zetten we steeds een inheemse struik in de schijnwerpers. Een struik die thuishoort op de klei, aantrekkelijk is voor insecten en/of vogels en ook nog leuk is om te zien. Deze keer de wilde kardinaalsmuts.

Help je mee?

Ben je graag buiten? Vind je het leuk om in de natuur te werken? Draag je de natuur en het landschap van Flevoland een warm hart toe? Kijk dan eens in de agenda in deze nieuwsbrief of op onze website. Misschien zie je een klus die jou aanspreekt.

Kom dan gewoon een keertje helpen. Je bent zeer welkom en het verplicht je tot niets. Behalve dat je iets doet voor de natuur, is het vaak ook heel gezellig om met elkaar buiten bezig te zijn. Wil je eerst wat meer informatie over het werk? Neem dan gerust contact op met een van onze medewerkers.

Landschapsbeheer Flevoland
Zorg voor ons landschap

Karakteristieke fietsbruggen

Fietsend door de natuur van Oostelijk Flevoland passeer je verschillende typen bruggen. Eén ervan is van ijzer, de spijlen zijn vierkant en schuin van vorm.

Een ontwerp van grote eenvoud maar wel meteen heel karakteristiek. Lange tijd heeft onze collega Jeroen net als de meeste mensen gedacht: “het is een brug, je kan erover fietsen en wandelen.”

“Tijdens een onderzoek naar het watererfgoed van Oostelijk en Zuidelijk Flevoland kwam ik enkele van deze fietsbruggen weer tegen. Kijkend met een andere bril realiseerde ik me dat ik buiten Flevoland deze bruggen nooit heb gezien”, vertelt hij. “Zelfs buiten Oostelijk Flevoland ken ik er geen.” Het lijkt er dus op dat dit type brug karakteristiek is voor Oostelijk Flevoland. De bruggen liggen vooral in de natuurgebieden zoals het Larserbos en Zuigerplasbos, maar ook langs de grotere vaarten zijn ze te vinden, daar waar een tocht in de vaart afwatert.

“Hoe kom je meer te weten over deze bruggen? Ik ging aan de slag met Google, wat weinig informatie leverde. Maar het is ook lastig om de juiste zoekwoorden te vinden voor een ijzeren fietsbrug” legt Jeroen uit. “Het leverde in elk geval wel op dat ook

in meer recente tijd een dergelijke brug gemaakt is voor het Flevo-Landschap. Ze zijn dus niet allen even oud.”

“Een gesprek met Roelof Duijff, oud RIJPer en nu werkzaam bij het Flevo-Landschap, leverde meer op. De RIJP maakte deze bruggen in eigen beheer: uitbesteden aan andere bedrijven was in die tijd nog niet erg gebruikelijk. Dat verklaart natuurlijk voor een belangrijk deel waarom er zoveel van dit type bruggen te vinden zijn. Oostelijk Flevoland is bovendien ontwikkeld in een periode dat recreatie ineens belangrijk werd”, besluit Jeroen. “Fietsen naar en in de natuurterreinen raakte meer en meer in zwang zodat een accent op Oostelijk Flevoland voor de hand ligt.”

Naast de fietsbruggen, had Jeroen ook al geconstateerd dat visplaatsen met eigen namen een typisch verschijnsel van Oostelijk Flevoland is. Onderdelen van de Flevolandse geschiedenis die buiten in het veld nog zichtbaar zijn maar waar op dit moment weinig aandacht voor is. Onderwerpen die een nadere studie waard zijn om te bepalen of de huidige interpretatie juist is en hoe dit dan gebruikt kan worden voor de geschiedenis van Flevoland.

Felroze mutsen

In de vroege herfst hangt de wilde kardinaalsmuts vol met vruchten met hun felroze, feestelijke kleur. Die vruchtjes lijken sprekend op de hoedjes die kardinalen dragen, vandaar de naam. Maar ze hebben ook wel iets weg van (roze) popcorn! De vruchten met zaden zijn voor de mens giftig, maar vogels eten ze graag. De weinig opvallende geelgroen, bijna wit gekleurde kleine bloemen vormen in april samen soms een mooie sluier over de struik. Insecten weten de bloemen feilloos te vinden. Vooral korttongige insecten, zoals vliegen en kevers, likken de nectar op en bestuiven en passant de bloemen. De oudere stammen, takken en twijgen houden een groene bast. Op de bast vormt zich vaak een kurklijst, waardoor de twijgen vierkantig aanvoelen.

Er is ook een kardinaalsmuts die veel als tuinplant wordt aangeplant, de Japanse kardinaalsmuts, *Euonymus japonicus*. Hij

verwildert uit tuinen en komt daardoor ook terecht in onze wilde natuur. Deze soort is te beschouwen als een invasieve exoot. Pas dus goed op bij het aanplanten dat u de juiste, inheemse (autochtone) soort kiest: *Euonymus europaeus*.

KLIK, wat loopt er in de tuin?

Vijf jaar geleden zijn we van start gegaan met *'Klik, wat loopt daar door mijn tuin'*. Eerst in Lelystad en vanwege het succes daarna in Almere en in Zeewolde.

Vanaf het moment dat het project in een gemeente in het nieuws verschijnt, komen er meldingen van bewoners die mee willen doen. Veel mensen vinden het leuk om te weten welke dieren in hun tuin zitten.

Dit voorjaar heeft Landschapsbeheer het project *'Klik, wat loopt daar door mijn tuin'* weer in Lelystad uitgerold. Het is wel weer eens tijd om te kijken of er verschuivingen zijn in het aantal en soort dieren, die de tuinen bezoeken.

De oproep aan de Lelystedelingen was niet aan dovemansoren gericht. Het is immers dé kans om te weten te komen wat er door je tuin scharrelt. In zeer korte tijd hebben zich meer dan voldoende deelnemers aangemeld om jaarrond tuinen te kunnen inventariseren. We houden ook bij in wat voor soort tuin de wildcamera hangt, omheining, groen in de buurt etc.

Zijn het weer de bunzingen die op gaan vallen bij tuinen met een vijver? Of gaan we al meer steenmarters vastleggen die langzaam oprukken in Flevoland? De eerste beelden laten nu zien dat de kat in nagenoeg alle tuinen rondloopt. En inderdaad, de eerste bunzingen zijn door de camera's 'gesnapt'. Ook zijn er tuinen waar er een ree of vos op de beelden te zien is. En zoals te verwachten ratten, muizen en veel tuin

vogels. En de eerste egeltjes die al zijn ontwaakt uit hun winterslaap. We houden u op de hoogte!

Franjestaarten in het bos

Samen met Natuurmonumenten zijn de afgelopen jaren twee vleermuiswinterverblijven gebouwd: wij leverden vooral de kennis, zij de arbeid. Sindsdien wordt jaarlijks in de winter eenmaal het aantal overwinterde vleermuizen geteld. Het zijn vooral de franjestaarten die beide verblijven hebben gevonden. Sinds 2009 is de zoutkoepel beschikbaar en nu overwinteren daarin 64 franjestaarten. Sinds 2014 is de stroomgoot beschikbaar met nu 47 franjestaarten. Naast deze soort gebruiken nog enkele watervleermuizen en grootoorvleermuizen de twee verblijven in de winter.

In totaal zijn er zo'n 10 vleermuiswinterverblijven gemaakt in Flevoland. Plekken waar vooral de soorten overwinteren, die 's zomers graag in een holle boom in het bos slapen. Het geringe aantal (grote) winterverblijven zou wel eens de beperkte factor kunnen zijn voor de bosgebonden vleermuizen in Flevoland. Zo komen we nergens anders franjestaarten tegen in het bos van Flevoland.

Vormsnoei jonge fruitbomen

Fruitbomen zijn in! Dat is ook te merken aan de vele enthousiastelingen die een cursus hoogstamfruit snoeien hebben gevolgd bij Landschapsbeheer. In navolging hiervan zijn veel cursisten actief geworden bij een hoogstambrigade. Ondanks corona hebben deze vrijwillige snoeiers afgelopen jaar onderhoud gepleegd aan meer dan 100 oude hoogstamfruitbomen in Lelystad en Almere!

Ook zijn er veel initiatieven voor het aanplanten van nieuwe fruitbomen. Via ons project 'aanleg kleine landschapselementen'

zijn er bv. bijna 200 aangeplant op boerenerven. De eerste jaren is een goede kroonvorming enorm belangrijk, omdat dan het zogenoemde 'gestel' van de boom wordt gevormd. Het op de juiste manier vormen van het gestel staat aan de basis van een gezonde boom en daarom dienen gesteltakken zorgvuldig gekozen te worden. Een jonge fruitboom (appel-peer-pruim-kers) heeft 3 à 4 min-of-meer gelijke gesteltakken nodig die gelijkmatig rondom de stam zijn ingeplant. Let hier bij het aankopen van een boom dus goed op!

Na het aanplanten is het belangrijk dat de boom zijn energie steekt in het vormen van de gesteltakken en de ontwikkeling van het wortelstelsel. In de eerste jaren is productie (fruit) ondergeschikt. Gesteltakken dienen een "takhoek" van 45° (appel) à 60° (peer) te hebben. Daarvoor kunnen takken in maart uitgebogen worden met een stevig touwtje dat niet teveel insnijdt. De tak kan daarmee aan de stam worden gebonden.

Ook is het belangrijk om de takken terug te snoeien. Op deze manier ontstaan er meer vertakkingen en krijgt de boom meer stevigheid door diktegroei van de takken. Afhankelijk van de groei (bij een zwakke groei meer terugsnoei dan bij een goede groei) kunnen takken een derde tot de helft teruggesnoeid worden. Appel en peer direct na de aanplant, pruim in het late voorjaar (april/mei) of september en kers bij voorkeur na de pluk in juli-augustus. Op de website van Landschapsbeheer kunt u meer lezen over de vormsnoei van jonge fruitbomen.

Veel leuker dan gym

De kinderen van de 15 'Groene Leerling' basisscholen gaan steeds vaker tijdens de lessen naar buiten. En hoe leuk ze dat vinden blijkt uit zomaar wat voorbeelden.

Het druilerige weer op een plantdag in december mocht de pret bij de leerlingen van het Omnium in Zeewolde niet drukken. Met veel enthousiasme werden de biologische krokussen en narcisjes ingegraven. En gelijk bleek weer waarom het zo leuk is om met de kinderen naar buiten te gaan. Tijdens deze 'plantles' werden veel regenwormen opgegraven, dunne en dikke. "Niks griezelig", vonden ze, "maar juist reuze interessant." Vooral de dikke wormen werden uitgebreid bekeken. Zomaar onverwacht een wormenlesje voor deze groene leerlingen.

Groep 7 van het Christiaan Huygens in Dronten hielp in januari in het bos, in de strook die daar door vrijwilligers samen met Landschapsbeheer wordt beheerd. Om meer licht in de bosrand te krijgen waren een paar grote bomen omgezaagd, die

opgeruimd moesten worden. Het zagen en sjuwen was best wel zwaar werk, maar "veel leuker dan de gymles" volgens de kinderen. De werkdag was extra leuk omdat de bomen over het water lagen. Binnen de kortste keren liepen de kinderen met hun laarzen door het water en vergaten door het gespetter soms dat ze ook nog moesten 'werken'. Hun enthousiaste verhalen weer terug op school werkten zo aanstekelijk, dat groep 8 niet kon wachten om ook te komen helpen in dit bos.

Dit project ontvangt een bijdrage uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling. Europa investeert in zijn platteland

Kleine marterachtigen in Flevoland

Waar zijn de wezel, hermelijn en bunzing gebleven in Flevoland? De dieren hebben een verborgen levensstijl. Mede daarom is er weinig bekend over hun wel en wee in het moderne Nederlandse cultuur- en natuurlandschap. In 2021 hebben stagiaires onderzoek gedaan in heel Flevoland om waarnemingen van onze kleine roofdieren te verzamelen.

Onderzoek met wildcamera's

Stagiaires en collega's van Landschapsbeheer hebben op 89 plekken in Flevoland

speciale wildcamera's geplaatst om waarnemingen te verzamelen. Het onderzoek liep van april tot oktober en de camera's waren gemiddeld een week actief. Helaas hebben de wildcamera's maar één keer een wezel gefilmd. Wel zijn op de camera's veel andere zoogdieren gezien, zoals boommarters, allerlei muizen en egels.

Onverwachte vangst in een life-trap

Tijdens een ander onderzoek naar hoe muizen het ecoduct van Lelystad gebruiken, werden onze stagiaires verrast met een

onverwachte vondst in een life-trap. Bij het openmaken kwam er een wezel tevoorschijn! Een leuke vangst én een extra waarneming voor het onderzoek naar kleine marterachtigen. Deze wezel is ongedeerd weer vrijgelaten.

Op 89 locaties was minimaal 1 week lang een wildcamera actief.

PRINS BERNHARD
CULTUURFONDS

Op zoek naar ons Flevolands symbool

Op veel auto's in Flevoland zien we een sticker met het symbool van Flevoland. De bruine kiekendief is daardoor waarschijnlijk onbewust de bekendste vogel van Flevoland geworden. Helaas weten we lang nog niet alles van deze bruine, sierlijke en machtige roofvogel.

In natuurgebieden worden ze geteld en gemonitord, dat zijn eisen vanuit de overheid. Maar buiten de natuurgebieden is het een groot mysterie hoeveel kiekendieven er precies zijn. In de Noordoostpolder heeft de 'Werkgroep Roofvogels' inmiddels wel een goed beeld gekregen doordat zij al jaren met vele vrijwilligers de nesten van de bruine kiekendief inventariseren. Maar voor Oostelijk en Zuidelijk Flevoland weten we dat (nog) niet. Daarom gaat Landschapsbeheer samen met 'Werkgroep Grauwe kiekendief – Kenniscentrum akkervogels' dit jaar daar de broedlocaties van de bruine kiekendief beter in kaart brengen.

Lijkt het u ook leuk of interessant om mee te helpen? Wilt u als vrijwilliger in het veld de nesten van de bruine kiekendief opsporen? Of heeft u gegevens over broedende bruine kiekendieven? Fijn als u in beide gevallen een mail stuurt naar Jan Nagel, nagel@landschapsbeheer.net

De otter is vlakbij

“Overall in Lelystad zijn sporen van de otter te vinden,” concludeert Bas Koudijs. “Tijdens mijn onderzoek deze winter heb ik onder heel veel bruggen gezocht naar spraints en ook op veel plekken gevonden!” Uit zijn onderzoek blijkt dat iedere Lelystedeling binnen een kilometer van zijn huis een otter zou kunnen tegenkomen.

Bas heeft als stagiair vanuit MBO Aeres bij Landschapsbeheer onderzoek gedaan naar het voorkomen van de otter in de bebouwde kom van Lelystad. Per dag doorkruiste hij op de fiets een wijk, noteerde alle vondsten op een kaart en zette alles ook op waarneming.nl. “De otter maakt vooral gebruik van de wat grotere watergangen, zo komt hij ook de stad binnen. Onder de bruggen waar hij onderdoor kan lopen deponeert hij vaak een spraint. Dit zijn de uitwerpselen en tevens ook een communicatiemiddel. Hij communiceert zo over territorium en paringsrijpheid” legt Bas uit. “In de Atolwijk gebruikt ie een smalle watergang als ‘een binnendoortje’ naar een ruimer stuk water, maar meestal vermijdt hij te smalle stukjes. En waar ze niet onder de brug door kunnen, steken ze de weg over. Ik heb sterke vermoedens dat hij ook de Kustendreef lopend oversteekt, heel gevaarlijk. En ik heb niet alleen spraints gevonden” vertelt Bas enthousiast. “In de Landerijen lagen visresten en bij de Oostranddreef zag ik pootafdrukken. Ik twijfelde of het niet een afdruk van een kat was, maar die loopt niet met uitgestoken nagels. En bovendien, het spoor eindigde weer bij het water, een kat gaat toch niet zomaar te water?”

Agenda

Activiteiten voorjaar 2022

De actuele agenda op onze website vind je gemakkelijk via deze QRcode.

Uitgebreide informatie vind je via www.landschapsbeheerflevoland.nl/agenda of bij de contactpersoon die wordt genoemd. Aanmelden kan per mail of telefonisch bij Landschapsbeheer Flevoland: (0320) 294939.

Heel Flevoland

Cursus maaien met de zeis

Op 18 juni leer je de maaitechniek en de eerste beginselen van het haren. Voor vrijwilligers van Landschapsbeheer is de cursus gratis. Voor overige belangstellenden € 65,-, exclusief de eventuele aanschaf van een zeis. Opgeven bij flevoland@landschapsbeheer.net.

Lezing over kleine marterachtigen in Flevoland

Op dinsdag 24 mei om 19.30 uur een online lezing over de levenswijze van de wezel, bunzing en hermelijn. Ook zullen er tips gegeven worden hoe je zelf onderzoek kunt doen met een wildcamera.

Bevers tellen

Op vrijdag 10 juni en 15 juli in het Natuurpark Lelystad. Meld je aan bij borsch@landschapsbeheer.net

Ringslangen tellen

Wil je leren hoe je ringslangen moet tellen, ga dan mee naar het Oostvaardersveld op vrijdag 22 april, 20 mei, (zaterdag!) 18 juni, 8 juli, 12 aug en 9 sept. Opgeven bij reinhold@landschapsbeheer.net

Week van de invasieve exoten

Van 17 t/m 26 juni vinden door heel Nederland activiteiten plaats rond het thema invasieve exoten. Kijk daarvoor op onze website.

Noordoostpolder

Landelijke maaidag op Schokland

Za. 11 juni de kans om samen een veld met de zeis te maaien. Informatie en aanmelden bij Arda van der Lee vanderlee@landschapsbeheer.net of 06 53999530

Oostelijk Flevoland

Biddinghuizen Eiland/dorpsbos

Natuurlijk, kleinschalig beheer op het natuureiland en in het dorpsbos op donderdag op 21 april, 19 mei en 16 juni van 13.00 tot 16.00u. Informatie en aanmelden bij boer@landschapsbeheer.net

Dronten Van Veldhuizenbos

Natuurlijk, kleinschalig beheer in het dorpsbos op 10 mei en 8 juni van 13.00 tot 16.00u. Informatie en aanmelden bij nagel@landschapsbeheer.net

Lelystad Bergbos

Maandagavond 11 april, 9 mei en 13 juni werken we van 19.00 tot 21.00u. Dan maaien we de orchideeënveldjes. Informatie en aanmelden bij Landschapsbeheer: flevoland@landschapsbeheer.net of bergboslelystad@gmail.com

Lelystad Kwelstrook Batavia

We werken op de 1e zaterdag van de maand, 2 april, 7 mei en 4 juni van 9.00 tot 12.00u. Informatie en aanmelden bij Dick Luijendijk 06-30405561 of dickluijendijk47@gmail.com

Lelystad Heemtuin

Eens per week op donderdag in de heemtuin van 9.00 tot 12.00u. Info/aanmelden bij Jan Marbus marbusjan33@gmail.com

Lelystad Oostrandpark

We werken woensdagavond 6 april en 1 juni. Opgeven bij Ineke van Westrienen inekevanwestrienen@gmail.com

Lelystad exoten bestrijding

Dit voorjaar wordt op diverse locaties de reuzenberenklauw bestreden op 13 en 27 april, 11 en 25 mei, 8 en 22 juni. Opgeven bij Petra Borsch Borsch@landschapsbeheer.net

Lelystad eikenprocessierups en natuurlijke bestrijding

Dit voorjaar worden nestkasten op diverse locaties opgehangen om te helpen bij de natuurlijke bestrijding van de eikenprocessierups. Wil je meedoen met monitoring, neem dan contact op met Petra Borsch Borsch@landschapsbeheer.net

Swifterbant Dorpsbos

Kleinschalige beheerwerkzaamheden op ma. 17 mei en 28 juni van 13.00 tot 16.00u. Informatie en aanmelden bij boer@landschapsbeheer.net

Zuidelijk Flevoland

Vroege Vogelbos, Almere

Natuurlijk, kleinschalig beheer op donderdagavond 21 april, 19 mei en 23 juni van 18-21u. Informatie en aanmelden bij kemenade@landschapsbeheer.net

Zeewolde voormalig gronddepot

Kleinschalig natuurbeheer op za. ochtend 7 mei en 2 juli van 10-13u. Informatie en aanmelden bij kemenade@landschapsbeheer.net

Groene en blauwe dooradering

In het Flevolands agrarisch gebied is veel biodiversiteitswinst te behalen. Veel goede initiatieven zijn al gestart, afgerond of lopen op dit moment nog. De provincie is groot en daardoor zijn de kansen enorm.

Het is een uitdaging om de buitenruimte in Flevoland zodanig in te richten dat er overal een Basiskwaliteit Natuur wordt gerealiseerd en vervolgens gehandhaafd kan worden. Dit is een minimum niveau waar onze omgeving aan zou moeten voldoen om deze leefbaar te houden voor natuur en mens. Dit is belangrijk om zowel de Flevolandse natuur een boost te geven, als de agrarische sector een middel te geven om plagen beter te kunnen onderdrukken door natuurlijke bestrijding en de biodiversiteit van het landschap een impuls te geven.

Binnen Landschapsbeheer zijn wij al meer dan 20 jaar actief om de biodiversiteit te stimuleren. Veel agrariërs en particulieren die in het buitengebied wonen, hebben bv. deelgenomen aan het project 'kleine landschapselementen'. Dit heeft geresulteerd in een aantal belangrijke stepping stones in het open agrarisch gebied. Samen met de boeren erven zijn deze stepping stones belangrijke groene en blauwe aders waarlangs planten en dieren zich verder in het gebied kunnen verspreiden. Hiermee draagt dit project al jaren bij aan de versterking van de biodiversiteit in het agrarische landschap.

Ook dit jaar hebben wij weer een project om de aanleg van kleine landschapselementen te ondersteunen. Heeft u interesse om deel te nemen, en heeft u al een goed plan wat u wilt? Dan helpen wij u graag verder. Op onze website vindt u alle informatie over deelname.

Nieuwe scheepjes

In de bodem van Flevoland zijn veel resten van lang geleden gestrande of gezonken schepen te vinden. Het gaat om honderden wrakken uit de middeleeuwen tot en met het begin van de twintigste eeuw, waaronder veel vissers- en vrachtschepen. Flevoland herbergt 's werelds grootste scheepskerkhof op het droge.

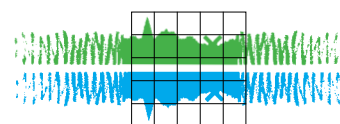
Verskillende instellingen zijn betrokken bij het maritiem historisch en (scheeps)archeologisch onderzoek naar de vergane schepen. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en Batavialand maken de maritieme opgravingsdocumentatie digitaal toegankelijk voor onderzoekers.

Landschapsbeheer is actief betrokken bij de scheepswrakken, omdat erfgoed een van haar werkgebieden is. In het kader daarvan zetten wij ons in voor het beleefbaar maken en houden van de geschiedenis van Flevoland. In 2005 heeft Landschapsbeheer samen met Batavialand 200 scheepswrakken gemarkeerd in het veld. De blauw-witte palen met een rood scheepje erop zijn inmiddels bekende landmarks geworden die door de hele provincie te vinden zijn. In navolging van de scheepswrakkenpalen zijn de afgelopen jaren ook vliegtuigwrakkenpalen geplaatst.

Inmiddels zijn veel scheepswrakkenpalen dringend aan vervanging toe. Dit jaar zal Landschapsbeheer met subsidie van de provincie Flevoland 100 scheepswrakkenpalen vervangen. Tegelijk worden ook alle scheepjes vervangen: het huidige scheepje blijkt niet duurzaam te zijn. De vele dunne delen bewegen in de wind en zijn daarom gevoelig voor roestvorming. Het nieuwe ontwerp is daarom aangepast. De scheepjes worden op een speciale manier gespoten zodat ze minimaal 15 jaar intact blijven.

Met de vervanging van de scheepswrakpalen levert Landschapsbeheer een actieve bijdrage aan het Verhaal van Flevoland.

Landschapsbeheer Flevoland
Zorg voor ons landschap

(Na)isoleren leidt tot dakloze vleermuizen

Isoleren, isoleren..... is de boodschap om zuiniger om te gaan wordt met de energie nodig om onze huizen te verwarmen. Dat is natuurlijk gunstig voor het milieu en klimaat, maar isoleren heeft wel gevolgen voor de natuur in de stad. De soorten die ook in onze huizen wonen kunnen zomaar verdwijnen omdat er geen kieren, spleten of warmtelekken meer zijn. Dat kan toch niet de bedoeling zijn?

Voor huismus en gierzwaluw zijn in de bouwwereld redelijke alternatieven in de handel in de vorm van in te bouwen nestkasten. Voor de vleermuis is het een ander verhaal. Er zijn meer verblijven van deze 'muggenvangers' dan men denkt. Bij Landschapsbeheer inventariseren we veel woonwijken op vleermuizen; het aantal verblijven varieert van bijna geen per wijk tot 1 op de 4 huizen. Vooral de gebouwen met een kraamkolonie baren zorgen. Hier zitten 40-150 vrouwtjes bij elkaar, die

afhankelijk van de buitentemperatuur binnen de spouw op verschillende plekken hun jongen groot brengen. Als het heel warm is zitten ze aan de schaduwzijde van het pand of laag in de spouw, en als het koud is juist hoger of bij een warmtelek. Bij het na-isoleren van een spouw verdwijnen die plekken en de warmtelekken en daarmee ook de mogelijkheden voor vleermuizen. Het ophangen van een klein kastje aan de muur helpt voor een kraamkolonie dan ook echt niet.

Het zou heel goed zijn als bv. gemeenten en woningbouwverenigingen scherp zijn op de mogelijke nadelige effecten van na-isolatie, en dat architecten de uitdaging aangaan om én het isoleren mogelijk te maken én om voldoende plek te bieden aan de vleermuizen. Idealiter blijft er een (extra) spouw beschikbaar en wellicht zelfs een bewust warmtelek van bv. een verwarmingsbuis die even door de spouw loopt.

Colofon

Wilt u naar aanleiding van deze nieuwsbrief reageren? U kunt ons bellen, schrijven of mailen.

Deze nieuwsbrief verschijnt 3 keer per jaar en is een uitgave van:

Landschapsbeheer Flevoland
Botter 14-03, 8232 JP Lelystad
Tel. (0320) 294939
Flevoland@landschapsbeheer.net
www.landschapsbeheerflevoland.nl

- @LBFlevoland
- @landschapsbeheerflevoland
- @landschapsbeheer_flevoland

Samenstelling/foto's
medewerkers Landschapsbeheer Flevoland
Eindredactie

Arda van der Lee
Ontwerp en lay-out
Ruitervorm

Oplage
2700 stuks
Onze sponsors

Eijkelkamp
Soil & Water

Net1

Landschapsbeheer Flevoland maakt zich sterk voor behoud, beheer en ontwikkeling van natuur en landschap buiten de eigenlijke natuurgebieden. Ons werk wordt mede mogelijk gemaakt door bijdragen van de Europese Commissie, de Provincie Flevoland, de Flevolandse gemeenten en de Nationale Postcode Loterij.